

چالش‌های نجات یا ادغام؛ آیا بانک آینده می‌تواند از ورشکستگی فرار کند؟

اطلاعیه بانک مرکزی در مورد بانک آینده نشان می‌دهد راه‌حلهایی مثل افزایش سرمایه، بالا بردن نسبت کفایت سرمایه، کاهش ریسک و اصلاح بنگاهداری در اولویت قرار دارند. پس نجات این بانک پروسه‌ای زمان‌بر خواهد بود و تنها در صورتی که تلاش‌ها موفقیت‌آمیز باشند، نیازی به انحلال و تعطیلی نیست. تقریباً مشابه اتفاقی که اوایل دهه ۹۰ رخ داد و خود بانک آینده، از خاکستر بانک تات و موسسات مالی صالحین و آتی سر برآورد.

به گزارش خبرنگاران گروه اقتصاد گزارش خبر، اطلاعیه بانک مرکزی در مورد بانک آینده نشان می‌دهد راه‌حلهایی مثل افزایش سرمایه، بالا بردن نسبت کفایت سرمایه، کاهش ریسک و اصلاح بنگاهداری در اولویت قرار دارند. پس نجات این بانک پروسه‌ای زمان‌بر خواهد بود و تنها در صورتی که تلاش‌ها موفقیت‌آمیز باشند، نیازی به انحلال و تعطیلی نیست. تقریباً مشابه اتفاقی که اوایل دهه ۹۰ رخ داد و خود بانک آینده، از خاکستر بانک تات و موسسات مالی صالحین و آتی سر برآورد.

نام یکی دو بانک دیگر هم مطرح است. می‌گویند آنها هم حال و روز خوبی ندارند. خطر انحلال را بیخ گوش خود احساس می‌کنند اما یادتان باشد حفظ ثبات مالی و جلوگیری از ورشکستگی بانک‌ها، آنقدر اهمیت دارد که در کل دنیا تا آخرین لحظه تلاش می‌کنند با کمک ابزارهای مختلف، جلوی انحلال کامل یک بانک را بگیرند.

در این نوشته با هم موضوع ورشکستگی بانک‌ها و موضوع ادغام و انحلال آنها را بررسی می‌کنیم تا متوجه شویم دقیقاً چه اتفاقی ممکن است برای بانک آینده رخ دهد.

انحلال بانک در ایران چگونه اتفاق می‌افتد؟

انحلال بانک در ایران فرآیندی پیچیده و تحت نظارت دقیق بانک مرکزی و شورای پول و اعتبار است. این فرآیند زمانی آغاز می‌شود که یک بانک به دلیل مشکلات جدی مالی، از دست دادن سرمایه کافی، ناتوانی در پرداخت تعهدات خود به سپرده‌گذاران و یا تخلفات گسترده، دیگر قادر به ادامه فعالیت نباشد.

بانک مرکزی پس از بررسی صورت‌های مالی، گزارش‌های نظارتی و عملکرد بانک، به این نتیجه می‌رسد که بانک در وضعیت نامناسبی قرار دارد. در ابتدا، معمولاً به بانک فرصت داده می‌شود تا با اجرای طرح‌های اصلاحی، بازسازی و افزایش سرمایه، وضعیت خود را بهبود بدهد.

در صورت عدم موفقیت اقدامات اصلاحی، بانک مرکزی می‌تواند با هدف حفظ حقوق سپرده‌گذاران و ثبات نظام بانکی، وارد عمل شود. این مداخله شامل تعیین هیئت سرپرستی، محدود کردن فعالیت‌ها و در نهایت، پیشنهاد انحلال است. تصمیم نهایی برای انحلال یک بانک توسط مراجع بالادستی مانند شورای پول و اعتبار و با تایید هیئت دولت اتخاذ می‌شود.

پس از تصویب انحلال، یک «هیئت تصفیه» مسئول جمع‌آوری دارایی‌ها، پرداخت بدهی‌ها و در نهایت، تقسیم باقیمانده دارایی‌ها (در صورت وجود) بین سهامداران می‌شود. پرداخت سپرده‌های مردم در اولویت قرار دارد.

انحلال چه تفاوتی با ادغام دارد؟

تفاوت اصلی بین انحلال و ادغام در پیامدهای نهایی و هدف از انجام آنهاست. در انحلال، فعالیت بانک به طور کامل متوقف می‌شود، موجودیت قانونی آن از بین می‌رود و دارایی‌های آن برای پرداخت بدهی‌ها و تعهداتش به فروش می‌رسد. هدف اصلی انحلال، پایان دادن به فعالیت یک نهاد مالی ورشکسته یا غیرقابل ادامه است.

در ادغام، دو یا چند بانک موجودیت قانونی خود را از دست می‌دهند و به یک بانک جدید تبدیل می‌شوند، یا یک بانک، بانک دیگری را به طور کامل جذب می‌کند. هدف از ادغام، معمولاً ایجاد یک نهاد مالی قوی‌تر، افزایش کارایی، کاهش رقابت یا حل مشکلات یک بانک ضعیف‌تر با جذب آن توسط بانک قوی‌تر است. در ادغام، فعالیت‌های بانکی معمولاً ادامه پیدا می‌کند و دارایی‌ها و تعهدات به بانک جدید منتقل می‌شوند.

در گذشته موارد محدودی از انحلال یا سلب مجوز فعالیت موسسات اعتباری و بانک‌ها در ایران رخ داده که بیشتر شامل موسسات مالی و اعتباری غیرمجاز یا دارای مشکلات جدی می‌شود اما انحلال بانک‌های بزرگ و دارای مجوز معمولاً به صورت ادغام انجام شده است.

تجربه‌های جهانی در مورد انحلال بانک‌ها چه می‌گویند؟

در بحران‌های مالی، دولت‌ها و بانک‌های مرکزی معمولاً سه روش را به کار می‌گیرند. انحلال برای موسسات مالی کوچکتر یا آنهایی که ریسک سیستمیک بالایی ندارند، گزینه مناسبی است چون انحلال یک بانک بزرگ می‌تواند منجر به وحشت عمومی، کاهش اعتماد به نظام بانکی و مشکلات اقتصادی گسترده شود.

وقتی دولت یا بانک مرکزی با تزریق نقدینگی، خرید سهام یا ارائه تضمین به بانک در معرض خطر، تلاش می‌کنند جلوی ورشکستگی آن را بگیرند، در اصطلاح می‌گویند فرآیند نجات یا Bailout رخ داده است. هدف این روش جلوگیری از سرایت بحران به سایر بخش‌های اقتصادی و حفظ ثبات مالی است.

نجات بانک‌ها می‌تواند با پرحاشیه باشد چون معلوم نیست نقدینگی مورد نیاز برای نجات یک بانک از ورشکستگی از کجا می‌آید. از یا بودجه عمومی؟

بنابراین ادغام در بسیاری از موارد، بهترین گزینه است. این راهکار به حفظ سپرده‌ها، انتقال کارمندان و دارایی‌ها و جلوگیری از شوک به بازار کمک می‌کند.

آیا می‌توان بانک آینده را ادغام کرد؟

ادغام یک بانک دارای زیان انباشته در بانک‌های دیگر چالش‌های خاص خود را دارد. باید مواردی مثل میزان زیان انباشته، کیفیت دارایی‌ها، رقابت و تمرکز را بررسی کرد. اگر زیان انباشته زیاد باشد، بار مالی ادغام برای بانک ادغام‌کننده سنگین خواهد بود و ممکن است به ثبات آن بانک نیز آسیب بزند.

اگر دارایی‌های بانک مورد نظر، دارایی‌های سمی یا غیرنقدشونده باشند، انتقال آنها به بانک جدید مشکلات جدیدی ایجاد می‌کند و البته عقل سلیم حکم می‌کند بانک‌های سالم‌تر تمایلی به ادغام با یک بانک دارای مشکلات شدید نداشته باشد.

منبع: فرارو